

УДК 343.8

Градецький А.В.¹, Ільченко Х.Ю.²

¹ канд. юрид. наук, доц. ЗНТУ

² студ. гр. Ю-125 ЗНТУ

ПРИНЦИП НЕВІДВОРОТНОСТІ ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ В ЕКЗЕКУТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

У юридичній літературі звертається увага на те, що принцип невідворотності покарання є міжгалузевим принципом, який знаходить своє вираження в нормах кримінального, кримінально-процесуального і виправно-трудоного (кримінально-виконавчого) права. Принцип невідворотності покарання відображає зв'язок між злочином і покаранням, із його допомогою просліджується наступність стадій кримінальної відповідальності. Невідворотність покарання – об'єктивно існуючий, повторюваний, істотний зв'язок етапів кримінальної відповідальності, що характеризує її поступальний розвиток.

Принцип невідворотності виконання покарання означає безумовність виконання покарання, призначеного судом, обов'язок засудженого сумлінно виконувати покладені на нього обов'язки та дотримуватись встановлених вимог (ст. 9 КВК України регламентує, що «невиконання засудженим своїх обов'язків і законних вимог суб'єктів кримінально-виконавчих правовідносин тягне за собою встановлену законом відповідальність»). Невідворотність виконання покарання є основою кримінальної політики будь-якої держави, авторитету кримінального судочинства та довіри населення до влади.

Принцип невідворотності покарання у КВП виявляється в тім, що кожне призначене судом покарання повинно бути належним чином виконане, поки не мине його термін чи воно не буде в законному порядку скасоване.

Невідворотність виконання покарання – це об'єктивна закономірність ексекутивної діяльності, у якій вона виявляється як необхідність. Невідворотність виконання покарання є вираження необхідності виконання покарання, що визначає характер розвитку кримінально-виконавчої діяльності. Отже, необхідність – невід'ємна риса принципу невідворотності виконання покарання. Необхідність принципу невідворотності виконання покарання полягає в тому, що якщо є умови, які служать сферою його прояву, то даний принцип неминуче реалізується.

Принцип невідворотності виконання покарання є особливою засадою правової регламентації власне ексекутивної діяльності, дозволяючи диференціювати такі, що входять в систему принципів кримінально-виконавчого права і доповнюють один одного, принципи поважання прав людини, гуманізму, справедливості і законності. Як «особливе» принцип невідворотності виконання покарання виступає сполучною ланкою між вказаними загальними принципами і принципами виконання окремих видів покарань.

Як видається, принцип невідворотності виконання покарання не тільки дає можливість розчленувати систему загальних принципів, наділивши кожного з них індивідуальністю, але і як «особливе» має багато подібних моментів із загальними принципами кримінально-виконавчого права, одночасно доповнюючи і конкретизуючи їх. Реалізуючись у структурі кримінально-виконавчої діяльності, принцип невідворотності виконання покарання може виконувати своє функціональне призначення лише у взаємозв'язку з іншими вимогами, вихідними засадами ексекутивної діяльності.

У теорії кримінально-виконавчого права принцип невідворотності виконання покарання, з одного боку, відображає закономірне, необхідне й істотне в ексекутивній діяльності, а з іншого, є рушійною силою практики виконання покарань, а також фактором, що визначає правові засоби регулювання діяльності органів і установ виконання покарань.

Невідворотність виконання покарання – одне з найбільш усеосяжних, найбільш широких понять кримінально-виконавчої діяльності. Принцип невідворотності виконання покарання в нормах кримінально-виконавчого законодавства повинний виступати як один з найважливіших характерних ознак кримінально-виконавчого права, оскільки кримінально-виконавче законодавство покликане відображати стійкі, повторювані зв'язки між структурними елементами кримінально-виконавчої діяльності, що у безлічі проявів і складають сутність виконання покарання.

Отже принцип невідворотності виконання покарання знайде своє відображення в кримінально-виконавчого права і кримінально-виконавчому законодавстві, виявляючись в тім, що ці нормативно-правові системи повинні

будуть підкорятися закономірностям виконання покарання. Принцип невідворотності виконання покарання є перекладом на мову нормативних вимог об'єктивної закономірності виконання покарання, що виражає діалектику переходів об'єктивного і суб'єктивного. Іншими словами, принцип невідворотності виконання покарання в кримінально-виконавчому законодавстві, виражаючи суперечливу сутність кримінально-виконавчої діяльності, з необхідністю повинний вказувати на обов'язковість здійснення процесу виконання-відбування покарання і настання певних результатів у виді виконання покарання, що повинно бути урегульовано законом. Отже, принцип невідворотності виконання покарання є тим принципом, що підкреслює особливості виконавчої діяльності, відображаючи її доцільний характер.